

UZASADNIENIE

Celem projektowanego rozporządzenia jest uwzględnienie w nim zmian ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług*, zwanej dalej „ustawą VAT” (w zakresie m.in. art. 111 ust. 3a pkt 1 i 8 oraz ust. 9), zwanej dalej „ustawą”, wprowadzonych na podstawie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 10 kwietnia 2019 r. *o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach* (Dz. U. poz. 675).

Zmiany te obejmują uwzględnienie możliwości wystawiania przez kasy fiskalne (kasy online), za zgodą nabywcy, paragonów w postaci elektronicznej (e-paragonów). Warunki techniczne i wymagania dla tego typu kas zostaną określone, najpóźniej do 1 maja 2021 r., w rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, wydawanym na podstawie art. 111 ust. 9 ustawy VAT (procedowane jest jednocześnie z przedmiotowym projektem).

Równocześnie, w ww. terminie utraci moc rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące (Dz. U. poz. 1206), którego zakres przedmiotowy jest szerszy od projektowanej w jego miejsce regulacji – zawiera również przepisy regulujące wymagania dla kas z elektronicznym zapisem kopii, starszego typu. Ponieważ potwierdzenia o spełnieniu funkcji, kryteriów i warunków technicznych dla tych urządzeń – na mocy art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach – wydawane są nadal na okres do dnia 31 grudnia 2022 r., to konieczne jest sformułowanie stosownych przepisów wykonawczych do ustawy, zapewniających praktyczną możliwość stosowania jej przepisów przez podatników, którzy do ewidencjonowania obrotu używają urządzeń dysponujących ww. potwierdzeniami.

Zapobieżenie powstania luki prawnej w tym zakresie stanowi główny cel przedmiotowego projektu i zostanie on osiągnięty poprzez wykorzystanie wybranych rozwiązań ww. rozporządzenia z 2018 r. oraz obowiązującego przed nim rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym

muszą odpowiadać kasy rejestrujące (Dz. U. poz. 1076), zwanego dalej „rozporządzeniem MG”. Przedmiot regulacji obejmuje zatem kryteria, warunki techniczne i wymagania, spełnienie których pozwala podatnikom nadal korzystać z urządzeń starszego typu, w okresie na który zostały wydane potwierdzenia.

Rozdział 1 – Przepisy ogólne

§ 1 określa przedmiot normowania, zgodnie z upoważnieniem ustawowym.

§ 2 zawiera wyjaśnienie pojęć używanych w projekcie rozporządzenia, takich jak m.in.:

- 1) dokument fiskalny i dokument нефiskalny;
- 2) kasa;
- 3) pamięć operacyjna;
- 4) pamięć podręczna;
- 5) paragon fiskalny (w tym paragon fiskalny anulowany);
- 6) wystawienie dokumentu przy użyciu kasy.

W porównaniu do rozporządzenia MG, szczególny nacisk położono na poprawne sformułowanie definicji kasy, tak by nie było wątpliwości, że wymagania techniczne ujęte w regulacji dotyczą wyłącznie urządzeń starszego typu - kas rejestrujących z elektronicznym zapisem kopii.

§ 3 stanowi powtórzenie przepisów rozporządzenia MG.

§ 4 opisuje różne kategorie kas rejestrujących.

Rozdział 2 – Szczegółowe kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy

§ 5 zawiera listę elementów, z których zbudowana jest kasa rejestrująca oraz określa właściwości programu pracy kasy rejestrującej, który steruje funkcjami kasy.

Dodatkowo, § 5 ust. 1 pkt 6 projektu zawiera kryterium, zgodnie z którym kasa powinna zapewniać sterowanie lokalne zintegrowane z kasą, umożliwiające bez konieczności korzystania z urządzeń dodatkowych co najmniej wydruk raportów fiskalnych dobowych i okresowych. Związane jest to z koniecznością zapewnienia przez kasę możliwości wydruku raportów fiskalnych przy pomocy sterowania lokalnego. Szczególnie w przypadku drukarek fiskalnych brak spełnienia tego kryterium może doprowadzić do sytuacji, w której czynności te będą wykonywalne jedynie przy współpracy komputera z odpowiednim oprogramowaniem. Może to doprowadzić do uniemożliwienia realizacji czynności kontrolnych przez upoważnione organy kontroli podatkowej w miejscu instalacji kasy.

Przepis § 5 ust. 1 pkt 7–10 projektu stanowi powtórzenie przepisów rozporządzenia MG.

W § 5 ust. 1 pkt 11 zawiera wymaganie, aby obudowa modułu fiskalnego kasy bez programu aplikacyjnego była zabezpieczona plombą zakładaną przez producenta lub podmiot dokonujący wewnątrzwspólnotowego nabycia lub importu kas, zabezpieczając w ten sposób moduł fiskalny przed ingerencją.

W § 5 ust. 2 projektu określa się, że program pracy klasy musi być umieszczony na wbudowanej w kasę pamięci umieszczonej w module fiskalnym kasy, tzn., że zapewniona ma być niezmienność danych na poziomie zapisów dokonanych w pamięci typu OTP.

W § 5 ust. 3 projektu, w celu zapewnienia kontroli transakcji przez kupującego, określa się zasadę, że wyświetlacz kasy powinien umożliwiać wyświetlenie znaków w liczbie nie mniejszej niż liczba znaków łącznej wartości sprzedaży brutto.

W § 5 ust. 4 i 5 określa się wymagania dotyczące wyłączenia zasady posiadania dwóch wyświetlaczy w przypadku określonych kas, w których funkcję wyświetlacza dla operatora może spełniać monitor komputera oraz kas stanowiących wyposażenie urządzeń do automatycznego dokonywania zakupów towarów lub usług.

W § 5 ust. 6 i 7 określa się kryteria dla zegara kasy, które uniemożliwić powinny dokonywanie przez użytkownika kasy jakichkolwiek zmian ustawień zegara, które miałyby wpływ na prawidłowość ewidencjonowania obrotu i podatku.

W § 5 ust. 8 projektu określa się zasady plombowania oraz zamknięcia obudowy kasy.

§ 5 ust. 9 określa zasadę, że plomba powinna identyfikować osobę ją nakładającą.

§ 6 określa wymóg, że kasa ma zawierać numer unikatowy, który jest wprowadzany do pamięci fiskalnej podczas procesu produkcyjnego. Dodatkowo, dla zapewnienia prawidłowości ewidencji podatku (zminimalizowania ryzyka anulowania paragonów niezakończonych, niewydrukowanych w przypadku niepobrania ich przez klienta) wskazana jest rejestracja liczby i wartości paragonów anulowanych, co ogranicza ryzyko nadużyć w tym zakresie.

§ 7 projektu określa warunki, które kasa musi spełniać w zakresie komunikacji bezprzewodowej między programem aplikacyjnym a kasą.

§ 8 zawiera wymaganie, aby w języku polskim były wyświetlane napisy na wyświetlaczu kasy.

Przepisy § 9 zawierają dodatkowe wymagania dla kas z elektronicznym zapisem kopii, regulujące m.in. warunki kasowania zawartości pamięci podręcznej kopii wydruków.

§ 10 odnosi się do wymogów realizowanych przez funkcje programu pracy kasy w celu

zabezpieczenia prawidłowości ewidencjonowania danych i zapewnienie stosowania ujednoliconych standardów, którym odpowiadają użytkowane obecnie kasy.

Przepis § 11 określa strukturę i zawartość paragonów fiskalnych drukowanych przez kasę rejestrującą.

§ 12 określa warunki, które kasa musi spełniać w zakresie drukowania raportu fiskalnego dobowego.

§ 13 projektu określa wymagania wobec funkcji drukowania faktur w zakresie umieszczania na nich numeru kontrolnego i rejestracji w pamięci fiskalnej.

§ 14 stanowi powtórzenie przepisów rozporządzenia MG i określa wymagania co do pozycji numeru kontrolnego na wydruku dokumentu fiskalnego.

Przepis § 15 projektu zawiera wymogi dla kas o zastosowaniu specjalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wymuszonych specyfiką ich zastosowania szczególnych dostosowań o charakterze konstrukcyjnym, funkcjonalnym lub programowym.

W § 16 określono strukturę i zawartość paragonów fiskalnych drukowanych przez kasę rejestrującą stosowaną do ewidencji przy świadczeniu usług w zakresie transportu pasażerskiego.

§ 17 określa dodatkowe kryteria dla kas specjalnych przeznaczonych do prowadzenia ewidencji przy świadczeniu usług przewozu osób oraz ich bagażu taksówkami.

§ 18 określa warunki techniczne dla kas o zastosowaniu specjalnym przeznaczonych do prowadzenia ewidencji przy świadczeniu usług przewozu osób oraz ich bagażu podręcznego taksówkami. W zakresie zabezpieczenia dostępu do wnętrza kasy tego typu, przepis wskazuje zabezpieczenia określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać taksometry, oraz szczegółowego zakresu sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych (Dz. U. z 2019 r. poz.1173).

Przepisy § 19 określają strukturę i zawartość paragonów fiskalnych drukowanych przez kasę rejestrującą o zastosowaniu specjalnym, wymagania dla której określono w § 18.

Przepisy § 20 i 21 projektu określają wymagania dla programu pracy kasy realizującego funkcję elektronicznego zapisu kopii na informatycznych nośnikach danych oraz określają warunki, po spełnieniu których program pracy kasy może nie zawierać w niektórych elementów odpowiedzialnych za elektroniczny zapis kopii.

Rozdział 3 – Sposób oznaczania pamięci fiskalnej kas numerami unikatowymi i warunki

ich przydzielania oraz dokumenty, które powinny być dołączone do kasy rejestrującej przy wprowadzaniu jej do obrotu.

W § 22 projektu określono sposób oznaczania pamięci fiskalnej kas numerami unikatowymi i warunki ich przydzielania

W § 23 projektu określono dokumenty, które powinny być dołączone do kasy przy wprowadzaniu jej do obrotu.

Rozdział 4 – Wniosek o wydanie potwierdzenia o spełnieniu przez kasy funkcji, kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy, oraz okres, na który jest wydawane potwierdzenie

W § 24 i 25 projektu określono wymagania dotyczące wniosku o wydanie potwierdzenia, uwzględniające m.in. konieczność przedstawienia certyfikatu badania typu WE¹⁾ oraz oznakowaniu kasy symbolem CE, wynikającym z wymogów ustanowionych odrębnymi przepisami UE²⁾. Należy przy tym zauważyć, że nomenklatura stosowana w § 24 projektu powiela tę zastosowaną w § 55 ww. rozporządzenia z 2018 r. (praktyka stosowania tego rozporządzenia wskazuje, że zastosowana w nim terminologia w tym zakresie nie budzi wątpliwości interpretacyjnych).

W § 26 projektu określono wymagania dotyczące urządzeń, które powinny być przekazane do badań wraz z wnioskiem o wydanie potwierdzenia.

Przepis § 27 określa zasadę dotyczącą języka, w którym sporządzany jest wniosek.

W § 28 reguluje się długość okresu ważności, na który wydawane jest potwierdzenie.

Przepis § 29 określa, że wszelkie zmiany wprowadzane do kas powinny być potwierdzane w zakresie ich zgodności z prawem.

Rozdział 5 – Zakres badań kas oraz rodzaje danych zawartych w sprawozdaniu

W § 30 i w § 31 projektu określono zakres badań kas rejestrujących oraz rodzaje danych zawartych w sprawozdaniu z tych badań.

Rozdział 6 - Przepisy przejściowe i końcowe

W § 32 projektu określono zasadę, że potwierdzenia wydane dla kas rejestrujących na podstawie dotychczasowych przepisów są ważne do dnia określonego w potwierdzeniach, chyba, że potwierdzenie zostanie cofnięte oraz zasadę, że kasy wyposażone w funkcję stałą

¹⁾ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:1b79e176-e181-11e3-8cd4-01aa75ed71a1.0017.01/DOC_5&format=FMX.

²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 765/2008z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93(Dz. Urz. UE 218 z 13.08.2008. str. 30).

wydruku na paragonie fiskalnym przy danych dotyczących wartości, oznaczenia waluty w złotych, w tym przy zastosowaniu skrótów „zł” lub „PLN”, mogą być stosowane nie dłużej niż do momentu, do którego zgodnie z odrębnymi przepisami (tj. przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o denominacji złotego (Dz. U. poz. 386 oraz z 1995 r. poz. 79)) złoty będzie uznawany jako prawny środek płatniczy na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, przy którego zastosowaniu jest prowadzona ewidencja.

W § 33 projektu określono przepisy przejściowe dla kas nabytych przez użytkowników kas w okresie obowiązywania potwierdzeń wydanych przed wejściem w życie rozporządzenia.

W § 34 opisano czym charakteryzują się numery unikatowe kas, które uzyskały potwierdzenia po 1999 r. i przed 2000 r. oraz dla których potwierdzenia wydano na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące (Dz. U. poz. 1076).

W § 35 projektu określono zasadę, że w sprawach o wydanie potwierdzenia wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 36 wskazuje termin wejścia w życie rozporządzenia z dniem 1 maja 2021 r., który wynika z przepisu art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach, utrzymującego do tej daty w mocy dotychczasowe rozporządzenie.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn.zm.) przedmiotowy projekt podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projektowane rozporządzenie nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Zgodnie z art. 66 ustawy – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r. poz. 1292, z późn. zm.) projektodawca wyjaśnia, że przedmiotowy projekt wpłynie na działalność

mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Przewidywany wpływ to umożliwienie podatnikom dalszego ewidencjonowania obrotu, zgodnie z przepisami ustawy, przy użyciu urządzeń dysponujących potwierdzeniami ważnymi do 31 grudnia 2022 r. oraz oszczędność – odsunięcie do tego czasu konieczności poniesienia wydatku na zakup urządzeń nowszego typu (kasy online).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” oraz na platformie gov.pl.